

Svensk sjuksköterskeförbundet är en ideell förening som företräder professionens kunskaps- och vetenskapliga område omvårdnad. Vi tar ansvar för och engagerar oss i omvårdnad – i forskning, etik, utbildning och kvalitet – för professionens och patientens bästa.

Till
Socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
diarienummer 4.1-77777/2024

Svensk sjuksköterskeförbundet Dnr 12/02/25

Remiss avseende förslag till ändrade regler om delegering i hälso- och sjukvård och tandvården

Svensk sjuksköterskeförbundet tillsammans med Riksföreningen för Ambulanssjuksköterskor, tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Socialstyrelsens föreskrifter med tillhörande konsekvensutredning såsom:

- upphävande av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård
- ändring i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården
- ändring i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m.

Yttrande

Svensk sjuksköterskeförbundet ser positivt på att flera förtydligande görs avseende verksamhetsansvarigs ansvar för delegering. Då leg. sjuksköterskor som ansvarar för ett antal delegeringar företrädesvis inom kommunal hälso- och sjukvård upplever ett stort ensamt ansvar för sin delegering.

Svensk sjuksköterskeförbundet har följande synpunkter på utredningen: Föreningen uttrycker vissa farhågor till att utredningen föreslår ett upphävande av "SOSFS 1997:14" då det bland annat inte anses behövas föreskrifter vid delegering av oreglerade arbetsuppgifter utan att det i stället kan fördelas utifrån de enskilda yrkesutövarnas kompetens. Det är väl känt att kompetensförsörjning är en stor utmaning, med avsaknad av leg. sjuksköterskor/specialistsjuksköterskor inom hälso- och sjukvård och kommunal hälso- och sjukvård. Detta kan leda till ett

godtyckligt beslut tas för den kompetens som finns att tillgå, vilket inte kan anses vara förenligt med god och säker vård. Det är särskilt viktigt att notera att flera arbetsuppgifter innebär invasiva åtgärder som leg. sjuksköterskan/specialistsjuksköterska har särskild teoretisk kunskap och färdighet om, men som tillhör oreglerade arbetsuppgifter och kan fördelas utifrån kompetens.

Vi vill att det tydligt ska framgå likt tidigare skrivelse vad som inte kan delegeras som t.ex. omvårdnadsbehov som kräver en bedömning, analys, diagnos och behandling av en leg. sjuksköterska. Det ska framgå att delegering ska ske med **restriktivitet** dvs. att inte använda delegering till lösa brist på personal, slentrian eller av ekonomiska skäl. Det vara tydligt att en leg. sjuksköterska/specialistsjuksköterska som tillfälligt kan vara ansvariga för omvårdnaden av en patient där det råder särskilda omständigheter, ska kunna göra en bedömning att det inte är lämpligt att person med delegering utför arbetsuppgiften och därför ska avstå från att utföra den.

Svensk sjuksköterskeförening instämmer med Riksföreningen för Ambulanssjuksköterskor (RAS) att förslagen beträffande delegering är för allmänt hållna med hänsyn till att nedan skrivelser saknas.

Det saknas krav på att delegationen:

- är tidsbestämd (tidigare: 1 år och/eller 1 bestämt tillfälle), det är inte tillräckligt att en delegering bör följas upp, den skall följas upp
- beskriver hur och när uppföljning ska ske
- ej heller anpassat till att vara vid specifika situationer
- ej specificerat att en ambulanssjuksköterska/annan specialistsjuksköterska/sjuksköterska har överseende vid hanteringen

Vidare saknas det ett krav att delegeringen bara gäller om den delegerade arbetar med en bestämd person. Eftersom delegeringsbeslutet skall vara skriftligt finns inget utrymme för att ett beslut om delegering kan fattas vid ett akut behov vid en speciell situation (vilket är det som oftast krävs).

Ambulanssjukvårdare/undersköterskor saknar djupare kunskap via teoretiskutbildning om farmakologi, medicinsk kunskap och läkemedelshantering vilket vi anser äventyrar **patientsäkerheten**.

Svensk sjuksköterskeförening och Riksföreningen för Ambulanssjuksköterskor förespråkar en reglering om **handräckning** som görs tillåten inom ambulanssjukvården vilket innebär att en ambulanssjukvårdare får och kan vara en "förlängd arm" till ambulanssjuksköterskan vid specifika tillfällen och endast gäller för det givna tillfället och med de personer som är involverade vid rådande vårdssituation. Alltså att handräckningen sker efter bedömning av en legitimerad personal, specialistsjuksköterska och i direkt kontroll av ambulanssjuksköterskan och i dennes närhet. Detta är särskild viktigt inom ambulanssjukvård, där man har

begränsat tillgång till andras bedömning samt att vissa beslut behöver snabbt, med den bästa tillgängliga information som finns just då. Det i sig kräver hög bedömningsförmåga.

Stockholm 2025-01-07

Oili Dahl

Ordförande
Svensk sjuksköterskeförening

Marie Östlund-Iwarzon

Kanslichef
Svensk sjuksköterskeförening

Fredde Palmgren

Ordförande
Riksföreningen för
Ambulanssjuksköterskor